

Svarsförslag

Rättsfallsfråga kompletteringsstudenter vt 2026

(10 poäng)

a) Åklagaren har justerat gärningsbeskrivningen i hovrätten på så sätt att det framgår att J.B. salufört skinnen "under förespegling av att det är" exemplar av varg.

Gärningsbeskrivningen i tingsrätten har följande lydelse: J.B. har, den 8 augusti 2013, under medeltidsveckan, i ett salustånd i Visby, uppsåtligen eller av oaktsamhet i vinstsyfte använt och salufört 12 stycken skinn av exemplar av varg (*canis lupus*) i strid med artikel 8.1 rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handel med dem.

Gärningsbeskrivningen i hovrätten har följande lydelse: J.B. har, den 8 augusti 2013, under medeltidsveckan, i ett salustånd i Visby, uppsåtligen eller av oaktsamhet i vinstsyfte använt och salufört 12 stycken skinn under förespegling av att det är exemplar av varg (*canis lupus*) i strid med artikel 8.1. rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handel med dem.

b) Hovrätten anser inte att J.B. handlat med uppsåt, men däremot att han varit oaktsam.

c) I förarbetena anges att det är förbjudet att hantera varje vara som framstår som om den härrör från en skyddad art, även om den inte alls gör det. I den svenska lydelsen av författningstexten sägs i stället att det – för att det ska vara fråga om ett brott – ska framgå att varan utgör ett exemplar av den skyddade arten eller har någon beståndsdel från denna. (Se Högsta domstolens dom p. 12.)

Omfattningen av straffbestämmelsen går alltså längre i förarbetena än vad ordalydelsen i författningen gör.

d) Obestämthetsförbudet innebär att ett straffbud måste vara i rimlig grad bestämt till sin utformning. Straffbestämmelser måste vara begripliga och i tillräcklig grad tydliga. (Se Högsta domstolens dom p. 13.)

e) Tingsrätten anser inte att åklagaren har bevisat att artskyddsbrott har begåtts. J.B. ska därför frikännas.

J.B. har i det aktuella fallet salufört prärievarg (*canis latrans*), dvs. en "variant" av varg. Hans märkning – "varg" – kan därför inte med nödvändighet anses avse den artskyddade *canis lupus*, även om märkningen med fog kan sägas vara ofullständig. Det är därför inte visat att J.B. har salufört exemplar av *canis lupus*. (Se tingsrättens domskäl.)

Högsta domstolen menar att det skulle strida mot legalitetsprincipen att fälla J.B. till ansvar. Han ska därför frikännas.

När de ord som formar författningstexten inte ger texten ett begripligt innehåll i den del som ett åtal avser, och det inte heller på något annat sätt av författningen framgår att den aktuella handlingen är straffbelagd, skulle en fällande dom strida mot det i legalitetsprincipen ingående kravet på att straffbestämmelser ska vara i tillräcklig grad tydliga för att kunna ligga till grund för utkrävande av ansvar. (Se Högsta domstolens dom p. 17.)

f) Nationell lagstiftning riktar sig till nationella rättstillämpare och är bindande för alla och envar inom den jurisdiktion som rättsordningen gäller. Lagen är med andra ord bindande för myndigheter och domstolar och måste följas av dessa (inom ramen för normhierarkin).

Internationella konventioner blir som regel inte bindande normer i en nationell rättsordning bara för att en stat ratificerat en konvention. Genom att ratificera en internationell konvention åtar sig en stat ensidigt att följa vissa normer, men det finns därmed inte en skyldighet för nationella organ att göra det. (En annan sak är att myndigheter och domstolar kan sträva efter en fördragskonform tolkning.) Konventionsrätten är beroende av att de förpliktade staterna självmant lever upp till konventionsstandarden genom att implementera normerna i den nationella rättsordningen.

Svaret på frågan kan utformas på olika sätt.

Notera att frågan inte handlar om EU-rättens status jämfört med nationell rätt.